

**НАШІ НАЙТЕПЛІШІ ПРИВІТАННЯ ТА ПОБАЖАННЯ
(ПРОФЕСОРОВІ НАТАЛІЇ ЙОСИПІВНІ ЧЕРНИШ – 70!)**

*І все на світі треба пережити, бо кожен фініш – це по суті старт.
І наперед не треба ворожити, і за минулим плакати не варт...
Л. Костенко*

30 березня цього року Наталії Йосипівні Черниш виповнюється 70 років. З днем народження улюблену професор вітають рідні, друзі, колеги, студенти, аспіранти – усі ті, кому вона віддала “крихітку себе. За це душа наповнюється світлом”. Цей ювілей є важливою подією у житті всієї соціологічної спільноти! Маємо за честь її привітати!

У науково-педагогічній кар’єрі Н.Й. Черниш зазначимо про декілька важливих етапів. Наталія Йосипівна зуміла поєднати два століття у своєму житті, два величезні періоди української історії. З молодого науковця, який розпочав пошуки себе як викладача, дослідника-науковця у 70–80 роках ХХ ст., вона реалізувала себе в добу незалежної України. Н.Й. Черниш отримала дослідницький і викладацький досвід роботи у США і Канаді, який “конвертувала” в українську соціологічну освіту. Вона – одна із зачинателів української соціології у Західному регіоні України.

З усіх досягнень Н.Й. Черниш найвагомішим є внесок у розвиток соціологічної освіти. Понад 40 років своєї діяльності Наталія Йосипівна присвятила Львівському національному університету імені Івана Франка. Саме з цим університетом невід’ємно пов’язана її доля, де вона пройшла шлях від доцента до професора, завідувача кафедри історії та теорії соціології. Вона неодноразово зазначала, що ще “в лоні матері була

учасницею наукової та викладацької діяльності своїх батьків”, які теж були викладачами цього університету.

У 1971 р. Н.Й. Черниш закінчила з відзнакою історичний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка (з 1999 р. – Львівський національний університет імені Івана Франка). У 1971–1973 рр. вона працювала асистентом кафедри філософії Львівського політехнічного інституту (сьогодні – Національний університет “Львівська політехніка”). З 1973 по 1976 роки Наталія Йосипівна навчалася в аспірантурі кафедри філософії Львівського державного університету імені Івана Франка. У 1976 р. вона захистила кандидатську дисертацію на тему “Відображення національних відносин в соціальній психології людей” (науковий керівник – професор О.П. Веремєєва).

З 1977 по 1988 роки Н.Й. Черниш перебувала на посаді доцента кафедри філософії Львівського державного університету імені Івана Франка, у 1978–1988 рр. була завідувачем соціологічної лабораторії при цій же кафедрі. У 1988–1990 рр. Наталія Йосипівна переведена на посаду старшого наукового співробітника для завершення роботи над докторською дисертацією на тему “Зрілість свідомості молоді як філософсько-соціологічна проблема” (науковий консультант – професор О.О. Якуба), яку захистила у червні 1991 р. у Харківському національному університеті. У 1990–1994 рр. вона – доцент, а у 1994–1995 рр. – професор кафедри теорії та історії культури Львівського державного університету імені Івана Франка; у 1995–2002 рр. – професор кафедри етнології Львівського національного університету імені Івана Франка. Зі створенням у грудні 2002 р. кафедри історії та теорії соціології на історичному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка Наталія Йосипівна виконує обов’язки завідувача цієї кафедри, а з 1 квітня 2004 р. призначена на посаду завідувача кафедри історії та теорії соціології.

Н.Й. Черниш має багатий досвід дослідницької та викладацької роботи в університетах США й Канади: у 1989 та 1990 рр. перебувала на науковому стажуванні в Канадському інституті українських студій і на соціологічному факультеті Альбертського університету (м. Едмонтон, Канада); у 1993 р. – на викладацькій роботі у Центрі російських та східноєвропейських студій Мічиганського університету (м. Енн-Арбор, США); у 1997 р. викладала на соціологічному факультеті Канзаського університету (м. Лоренс, США) як почесний професор, лауреат наукової відзнаки Фулбрайта; у 1999 р. продовжувала викладання у цьому ж університеті; у 2000 р. здійснювала дослідницьку діяльність спільно із соціологами Канзаського університету. У 2002 р. отримала наукову відзнаку фундації І. Коляски і підготувала третє видання свого підручника в Канадському інституті українських студій Альбертського університету. У 2005 р. під час наукового стажування у Канзаському університеті брала участь у розробці спільної магістерської програми з північноамериканських студій.

Професор Н.Й. Черниш досліджує історію світової та української соціологічної думки, етнонаціональні та політичні процеси й явища в сучасній Україні, формування соціальних та етнічних ідентичностей. Вона є автором понад 100 наукових праць, зокрема, монографій і підручників: “Соціологія” (Львів, 1996, 1998, 2003, 2004); “Основні поняття й положення соціокультурного підходу та специфіка застосування їх у

соціології” (“Соціологія: теорія, методи, маркетинг”. 2006. № 1); “Історія розвитку соціології в країнах Західної Європи, США та в Україні”; “Соціологія молоді” (Соціологія: підручник / за ред. В. Пічі. Львів, 2007); “Динаміка ідентичностей мешканців Львова і Донецька: компаративний аналіз (1994–2004)” та “Поколінневі моделі групових ідентичностей львів’ян та донеччан (1994–2004)” (Україна модерна. К., 2007); “Єдність через багатоманітність: сучасний стан молоді української соціології” (Соціологія і суспільство сьогодні. К., 2009); “Глобалізація як фактор ускладнення невизначеності соціології” (“Вісник Харківського університету”. 2009. Вип. 24); “Мова та ідентичність у сучасному світі” (“Мова і суспільство”. 2012. Вип. 3).

Наталія Йосипівна – почесний член правління та віце-президент Соціологічної асоціації України (з 2008 р.), Заслужений діяч науки і техніки України (2008 р.), Заслужений професор Львівського університету (2012 р.); переможець наукової програми Фулбрайта (США, 1997 р.) і відзнаки фундації І. Коляски (Канада, 2002 р.); член редколегії наукових журналів “Український соціум”, “Суспільна політика та стратегічний менеджмент”, заступник директора з освітньо-навчальних проектів ГО Центр “Соціальний моніторинг”.

Наталія Йосипівна належить до публічних соціологів в Україні, намагається завжди відстоювати власну точку зору, впливає на формування соціальної культури суспільства та професійної культури серед соціологічного співтовариства. Всі, хто слухав виступи, доповіді, лекції Н.Й. Черниш, захоплюються її ораторським вмінням, за що її особливо люблять, поважають і слухають. Вона завжди акцентує увагу на культурі у будь-яких відносинах, надаючи їй першочергового значення в житті соціуму.

Ми сердечно вітаємо з Днем народження нашу дорогу Наталію Йосипівну. Бажаємо їй міцного здоров’я, невичерпної енергії, здійснення планів і творчих успіхів у багатогранній і плідній науково-педагогічній роботі. Хай збуваються усі Ваші мрії та надії, тепло близьких людей надійно зігриває та захищає Вас від життєвих негараздів, а кожен день наповнюється корисними справами та земними радощами!

*Колективи:
кафедри соціології
Львівського національного університету імені Івана Франка,
редколегії та редакції журналу “Український соціум”,
ГО “Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка”,
ГО “Центр “Соціальний моніторинг”*